Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 22 marca 1933 r. 830.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Kronika. Dział.Str.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

M i n i s t e r Z a u n i u s o z a g a d n i e n i a c h l i t e w s k i e j p o l i t y k i z a g r a n i c z n e j ."Liet. Aidas" /Nr.64.III.1933/:19 marca na zaproszenie oddziału pracowników Samorządu Miejskiego Związku Odzyskania Wilna minister Spraw Zagr. dr.Zaunius wygłosił odczyt n.t."Zagadnienia polityki zagranicznej bieżącej doby". Referat swój rozpoczął prelegent do omówienia sprawy wileńskiej, która już od szeregu lat stanowi kamień węgielny całej polityki zagranicznej Litwy. Po daremnych usiłowaniach Ligi Narodów załagodzenia konfliktu polsko-litewskiego drogą rokowań dyplomatycznych Liga w myśl obowiązującej procedury przyjęła na podstawie części 4 § 15 paktu L.N. t.zw. zalecenia ostateczne. Przyjęcie zaleceń ostatecznych, które nawiasem nie zadowoliły ani Litwy ani Polski, było wielkim ciosem moralnym dla autorytetu Ligi, która odmawiając dalszego pośredniczenia w zatargu stwierdziła swą niemoc.

Dalszym etapem na drodze rozwoju sporu wileńskiego było usankcjonowanie aktu gwałtu polskiego przez Radę Ambasadorów,skutkiem czego sprawa wileńska, jako taka, musiała zejść z porządku dziennego na forum międzynarodowem. Dyplomacja litewska nigdy jednak kwestji wileńskiej nie zaniedbywała i przy każdej możliwej okazji przypominała światu o krzywdzie, wyrządzonej przez Polaków. Litwie. Wewnątrz kraju sprawa wileńska jest niezmiennie żywa i nabrała cech ruchu narodowego, co, według min.Zauniusa, jest m.in. wielką zasługą Związku Odzyskania Wilna.

Polityka zagraniczna Litwy, jako kraju małego, oparta jest na dwóch podstawowych zasadach: pokoju i prawie. Z tego też względu Litwa przywiązuje wielką wagę do ścisłej współpracy z Ligą Narodów. Niestety, dla wyżej wymienionych powodów sprawa wileńska musiała zejść z porządku dziennego na forum genewskiem i dopiero konflikt chińsko-japoński w sprawie mandżurskiej umożliwił jej powrót. Podczas przyjmowania w sprawie zatargu chińsko-japońskiego zaleceń ostatecznych /§15 cz.4 paktu L.N./ delegat Litwy w osobie p. min.Zauniusa wskazał, iż wyrażenie nagany Japonji i zakończenie przez to sprawy bez rozstrzygnięcia sporu jest wysoce szkodliwe dla autorytetu Ligi Narodów, wobec czego Liga nawet po przyjęciu tych zaleceń musiałaby szukać dróg do rozwikłania konfliktu na Dalekim Wschodzie. Jakkolwiek trudno przypisywać głosowi delegata Litwy w tej kwestji rolę decydującą, Liga wobec stanowczej postawy delegacji litewskiej wniosek ten przyjęła. Wynik ten ułatwi ponowne podniesienie w Genewie kwestji wileńskiej, to też w odpowiedniej chwili sprawa ta wpłynie pod obrady w Lidze Narodów.

Przechodząc zkolei do omówienia kryzysu gospodarczego, nękającego cały świat, minister Zaunius podkreślił, iż czynione są wszelkie usiłowania w celu wybrnięcia z depresji ekonomicznej.Litwa na szczęście nie posiada wielkich długów zagranicznych, co ułatwia jej sytuację. Państwu i jego obywatelom należy przedewszystkiem zalecić oszczędność we wszystkich dziedzinach.

Jaka jest sytuacja Litwy i jakie stają przed nią perspekrywy?

Dr.Zaunius sądzi, że podstaw do zbytniego pesymizmu niema, jak również nie można bagatelizować rozwoju wypadków. Pogłoski opozycji o niebezpieczeństwie są przesadzone. W sprawie Kłajpedy Niemcy nie mają podstaw do przedsiębrania zaczepnych kroków. Również w sprawie Korytarza należy przypuszczać, iż rząd niemiecki będzie się powodował zimną rozwagą. Niemcy, które tyle osiągnęły w polityce międzynarodowej drogą pokojową, nie mają racji chwytać się niepewnej walki orężnej. Naturalnie należy unikać wszelkich incydentów, które mogą wywołać nieobliczalne następstwa, jak to było z Serajewem.

W związku z pogłoskami o tajnych rokowaniach z Polską i utworzeniu bloku państw bałtyckich p.minister zauważył, iż polityka Litwy w tych sprawach jest tradycyjna. Litwa chce współpracy z małemi państwami,jednak nie może się zgodzić na oddanie się pod dyktando Polsce. Nieprawdą jest, iż Polacy ofiarowują Litwie Wilno,jednak należy przyznać, iż sprawa wileńska posunęła się znacznie naprzód,wywołując zainteresowanie czynników neutralnych. W sprawie wileńskiej Litwa winna prowadzić politykę niezależną. Dla Litwy możli-

liwemi do przyjęcia byłyby tylko takie warunki, które zwróciłyby jej Wilno, bez żądania rekompensaty, mogącej stanowić niebezpieczeństwo dla jej niepodległości.

Przemówienie dr.Zauniusa zostało przyjęte burzliwemi oklaskami.-

N o w y p o s e ł t u r e c k i w K o w n i e .Prasa kowieńska /z 20.III.1933/:17 marca przybył do Kowna ambasador turecki w Moskwie p.Hüseyin Ragip, który został również wyznaczony na stanowisko posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Litwie. W dn.18 marca poseł złożył wizytę ministrowi Spraw Zagr. dr.Zauniusowi. Swe listy uwierzytelniające poseł złożył prezydentowi republiki 20 marca.Jednocześnie z posłem tureckim przybył do Kowna poseł litewski w Moskwie p.Bałtruszajtis.-

A u s t r j a c k o - l i t e w s k i e s t o s u n k i h a n d l o w e ."Echo" /Nr.75.III.1933/:Podstawa autrjacko-litewskich stosunków handlowych będzie zasada wzajemnej kompensaty. W związku z porozumieniem w tej sprawie oczekuje się przybycia na Litwę pierwszego większego transportu manufaktury austrjackiej.

R u c h g r a n i c z n y z L i t w ą z a l a t a 1 9 2 9 - 1 9 3 2 .Ruch graniczny z Litwą za lata 1929,1930,1931 i 1932 przedstawia się, jak następuje:

	D o L i t w y .					Z L i t w y .				
Rok	Polacy	Litwini	Żydzi	Inni.	Razem	Polacy.	Litwini.	Żydzi	Inni	Razem
1929	232	168	7	16	423	2	39	-	-	4
1930	148	81	8	20	257	9	3	-	-	12
1931	195	82	12	17	306	4	1	103	-	234
1932	267	156	60	19	502	37	33	164	-	234
	842	487	87	72	1.488	52	39	267	-	358

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

D r u k w e w n ę t r z n y c h p a s z p o r t ó w ."Echo" /75.III.1933/:W maju drukować się będą nowe paszporty wewnętrzne.

S p r a w a "B o j o w n i k ó w o w o l n o ś ć".Prasa kowieńska /z 20.III.1933/:Skazani w procesie "bojowników o wolność" zakonnik Łukajtis i teolog Kimsza zwrócili się do prezydenta Państwa z prośbą o ułaskawienie. Skazany w tej samej sprawie na 6 lat ciężkiego więzienia członek federacji Pracy Bernotas założył skargę kasacyjną od wyroku w Trybunale Najwyższym.

U l t i m a t u m l u d n o ś c i K o w n a d o e l e k t r o w n i .Prasa kowieńska./z 20.III.1933/:20 marca komisja, obrana przez zebranie organizacyj kowieńskich, na którem rozważono kwestję drożyzny elektrycznej, odwiedziła dyrektora elektrowni inż.Lange i w imieniu wszystkich mieszkańców Kowna doręczyła mu memorjał, mający charakter ultimatum z żądaniem obniżenia pomienionej taryfy do 57 cnt. na klvt. i do 47 cnt. przy użyciu prądu na cele gospodarcze i techniczne.

W memorjale tym stawia komisja ultimatum elektrowni,grożąc wypowiedzeniem bojkotu przez całą ludność miasta.

Z g o n i n ż . K a r o s a s a ."Echo" /Nr.76.III.1933/:W tych dniach zmarł b.dyrektor dróg wodnych i lądowych inż.Klemens Karosas.